Επίσημη Εφημερίδα
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

EL
Σειρά L

2024/1712

24.6.2024

ΟΔΗΓΙΑ (ΕΕ) 2024/1712 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 13ης Ιουνίου 2024

για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/36/ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 82 παράγραφος 2 και το άρθρο 83 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [1],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία [2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η εμπορία ανθρώπων συνιστά σοβαρό έγκλημα, το οποίο διαπράττεται συχνά στο πλαίσιο του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και κατάφωρη παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, και απαγορεύεται ρητά από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ο «Χάρτης»). Η πρόληψη και η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και η στήριξη των θυμάτων της, ανεξάρτητα από τη χώρα καταγωγής τους, εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για την Ένωση και τα κράτη μέλη.

(2) Η εμπορία ανθρώπων έχει διάφορα βαθύτερα αίτια. Στους κύριους παράγοντες που καθιστούν τα άτομα, ιδιαίτερα τις γυναίκες, τα παιδιά και τα μέλη περιθωριοποιημένων ομάδων, ευάλωτα στην εμπορία ανθρώπων συγκαταλέγονται η φτώχεια, οι συγκρούσεις, η ανισότητα, η έμφυλη βία, η απουσία βιώσιμων ευκαιριών απασχόλησης ή κοινωνικής υποστήριξης, οι ανθρωπιστικές κρίσεις, η ανιθαγένεια και οι διακρίσεις.

(3) Η οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [3] είναι η κύρια νομική πράξη της Ένωσης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων αυτού του εγκλήματος. Η εν λόγω οδηγία καθορίζει ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων με τη θέσπιση ελάχιστων κανόνων σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων. Περιλαμβάνει επίσης κοινές διατάξεις προκειμένου να ενισχυθεί η πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, η συνδρομή που παρέχεται στα θύματα, καθώς και η προστασία τους, λαμβανομένων υπόψη των διαστάσεων του φύλου, της αναπηρίας και του παιδιού και με προσέγγιση που επικεντρώνεται στα θύματα.

(4) Η εμπορία ανθρώπων μπορεί να επιδεινωθεί όταν διασταυρώνεται με διακρίσεις λόγω φύλου σε συνδυασμό με άλλους λόγους διακρίσεων που απαγορεύονται από το δίκαιο της Ένωσης. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τα θύματα που πλήττονται από τέτοιες διατομεακές διακρίσεις και την αυξημένη ευπάθεια που προκύπτει, προβλέποντας ειδικά μέτρα για τις περιπτώσεις όπου υπάρχουν διασταυρούμενες μορφές διακρίσεων. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις διακρίσεις λόγω φυλετικής και εθνοτικής καταγωγής.

(5) Στην ανακοίνωσή της, της 14ης Απριλίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων για την περίοδο 2021-2025, η Επιτροπή καθόρισε πολιτική απόκριση με την οποία υιοθετείται πολυτομεακή και ολοκληρωμένη προσέγγιση από την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων μέσω της προστασίας των θυμάτων έως τη δίωξη και την καταδίκη των εμπόρων ανθρώπων. Η ανακοίνωση αυτή περιλάμβανε σειρά δράσεων που πρέπει να υλοποιηθούν με την ενεργό συμμετοχή οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι εξελισσόμενες τάσεις στον τομέα της εμπορίας ανθρώπων, καθώς και οι ελλείψεις που εντόπισε η Επιτροπή, και να ενταθούν περαιτέρω οι προσπάθειες

[1] ΕΕ C 228 της 29.6.2023, σ. 108.
[2] Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Απριλίου 2024 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 27ης Μαΐου 2024.
[3] Οδηγία 2011/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 2011, για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων της, καθώς και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαίσιο 2002/629/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 101 της 15.4.2011, σ. 1).

για την καταπολέμηση αυτού του εγκλήματος, είναι αναγκαίο να τροποποιηθεί η οδηγία 2011/36/ΕΕ. Οι εντοπισθείσες ελλείψεις στην ανταπόκριση του ποινικού δικαίου, οι οποίες απαιτούν αναπροσαρμογή του νομικού πλαισίου, σχετίζονται με αδικήματα που αφορούν την εμπορία ανθρώπων και τα οποία διαπράττονται προς το συμφέρον νομικών προσώπων, με το σύστημα συλλογής δεδομένων, με τη συνεργασία και τον συντονισμό σε ενωσιακό και εθνικό επίπεδο και με τα εθνικά συστήματα που αποσκοπούν στον έγκαιρο εντοπισμό και την έγκαιρη ταυτοποίηση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, καθώς και στην παροχή εξειδικευμένης συνδρομής και στήριξης σε αυτά.

(6) Η εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας, του καταναγκαστικού γάμου και της παράνομης υιοθεσίας μπορούν ήδη να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των αδικημάτων που αφορούν την εμπορία ανθρώπων, όπως ορίζεται στην οδηγία 2011/36/ΕΕ, εφόσον πληρούνται όλα τα κριτήρια που συνιστούν τα εν λόγω αδικήματα. Ωστόσο, λόγω της σοβαρότητας αυτών των πρακτικών και προκειμένου να αντιμετωπιστεί η σταθερή αύξηση του αριθμού και της σημασίας των αδικημάτων που αφορούν την εμπορία ανθρώπων και τα οποία διαπράττονται για άλλους σκοπούς πέραν της σεξουαλικής ή εργασιακής εκμετάλλευσης, η εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας, του καταναγκαστικού γάμου ή της παράνομης υιοθεσίας θα πρέπει να συμπεριληφθεί στις μορφές εκμετάλλευσης που αναφέρονται στην εν λόγω οδηγία, στον βαθμό που πληροί τα συστατικά στοιχεία της εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένου του κριτηρίου για τα μέσα. Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά την εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας, η παρούσα οδηγία στοχεύει όσους εξαναγκάζουν ή εξαπατούν γυναίκες ώστε να ενεργούν ως παρένθετες μητέρες. Οι τροποποιήσεις στην οδηγία 2011/36/ΕΕ που θεσπίζονται με την παρούσα οδηγία ισχύουν με την επιφύλαξη των ορισμών του γάμου, της υιοθεσίας, του καταναγκαστικού γάμου και της παράνομης υιοθεσίας, ή των ορισμών συναφών αδικημάτων εκτός της εμπορίας ανθρώπων, όταν προβλέπονται στο εθνικό ή το διεθνές δίκαιο. Επίσης, οι εν λόγω κανόνες δεν θίγουν τους εθνικούς κανόνες σχετικά με την παρένθετη μητρότητα, συμπεριλαμβανομένου του ποινικού ή του οικογενειακού δικαίου.

(7) Τα παιδιά που ζουν σε ιδρύματα διαμονής και ιδρύματα κλειστού τύπου είναι μια ομάδα ιδιαίτερα ευάλωτη στην εμπορία ανθρώπων. Μπορούν να πέσουν θύματα εμπορίας ανθρώπων όταν τοποθετούνται σε αυτά τα ιδρύματα, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους σε αυτά αλλά και αργότερα.

(8) Όλο και περισσότερα αδικήματα που αφορούν την εμπορία ανθρώπων διαπράττονται ή διευκολύνονται μέσω τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών. Οι έμποροι ανθρώπων χρησιμοποιούν συχνά το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, μεταξύ άλλων, για να προσελκύουν, να διαφημίζουν ή να εκμεταλλεύονται θύματα, να τους ασκούν έλεγχο και να οργανώνουν τη μεταφορά τους. Το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης χρησιμοποιούνται επίσης για τη διανομή υλικού εκμετάλλευσης. Η τεχνολογία των πληροφοριών παρεμποδίζει επίσης την έγκαιρη ανίχνευση του εγκλήματος και τον εντοπισμό των θυμάτων και των δραστών.

(9) Το ισχύον νομικό πλαίσιο της οδηγίας 2011/36/ΕΕ περιλαμβάνει ήδη, στο πεδίο εφαρμογής του ορισμού της εμπορίας ανθρώπων, εγκλήματα που διαπράττονται με τη χρήση τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών, για παράδειγμα στην προσέλκυση και την εκμετάλλευση θυμάτων, την οργάνωση της μεταφοράς και της στέγασής τους, τη διαφήμιση των θυμάτων στο διαδίκτυο και την προσέγγιση δυνητικών πελατών, τον έλεγχο των θυμάτων και την επικοινωνία μεταξύ των δραστών, συμπεριλαμβανομένων όλων των σχετικών χρηματοοικονομικών συναλλαγών. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί αυτός ο τρόπος δράσης των εμπόρων ανθρώπων, οι αρχές επιβολής του νόμου πρέπει να βελτιώσουν τις ψηφιακές ικανότητες και τη συναφή εμπειρογνωσία τους, καθώς και να συμβαδίσουν με τις τεχνολογικές εξελίξεις. Επιπλέον, τα κράτη μέλη καλούνται να εξετάσουν το ενδεχόμενο χρήσης προληπτικών μέτρων, ιδίως μέτρων με σκοπό την αποθάρρυνση της ζήτησης, τα οποία να στοχεύουν στην αντιμετώπιση της κατάχρησης διαδικτυακών υπηρεσιών για τον σκοπό της εμπορίας ανθρώπων.

(10) Το επίπεδο των κυρώσεων για την εμπορία ανθρώπων θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τη μεγαλύτερη απαξία που εγείρουν οι σοβαρότερες συμπεριφορές, καθώς και οι πιο επιβλαβείς και μακροχρόνιες επιπτώσεις τους στα θύματα. Σε αυτές συγκαταλέγεται η πολλαπλασιαστική επενέργεια της διάδοσης υλικού που σχετίζεται με την εκμετάλλευση, συμπεριλαμβανομένης της διάδοσης σε κλειστές ομάδες στις οποίες έχει πρόσβαση περιορισμένος αριθμός συμμετεχόντων. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να προβλεφθεί, ως επιβαρυντική περίσταση, η διάδοση, μέσω τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών, εικόνων, βίντεο ή παρόμοιου υλικού σεξουαλικού περιεχομένου που αφορούν το θύμα.

(11) Ενώ η αύξηση της ποινής δεν είναι υποχρεωτική, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι δικαστές και τα δικαστήρια, όταν καταδικάζουν τους υπαιτίους, δύνανται να λαμβάνουν υπόψη τις επιβαρυντικές περιστάσεις που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία. Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του δικαστή ή του δικαστηρίου να καθορίσει αν θα αυξήσει την ποινή λόγω των συγκεκριμένων επιβαρυντικών περιστάσεων, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γεγονότα της συγκεκριμένης υπόθεσης. Τα κράτη μέλη δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να προβλέπουν επιβαρυντικές περιστάσεις όταν το εθνικό δίκαιο προβλέπει ότι το ποινικό αδίκημα της διάδοσης εικόνων, βίντεο ή παρόμοιου υλικού σεξουαλικού περιεχομένου που αφορούν το θύμα, μέσω τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών, τιμωρείται ως ξεχωριστό ποινικό αδίκημα και αυτό μπορεί να επισύρει αυστηρότερες κυρώσεις βάσει του εθνικού δικαίου.

(12) Προκειμένου να ενισχυθεί η αντίδραση της ποινικής δικαιοσύνης σε αδικήματα εμπορίας ανθρώπων που διαπράττονται προς όφελος νομικών προσώπων και να αποτραπεί η διάπραξη των αδικημάτων αυτών, το καθεστώς κυρώσεων κατά νομικών προσώπων θα πρέπει να αποσαφηνιστεί και να ευθυγραμμιστεί με άλλα ενωσιακά νομοθετήματα του ποινικού δικαίου. Δυνάμει των οδηγιών 2014/23/ΕΕ ([4]), 2014/24/ΕΕ ([5]) και 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([6]), καταδίκη με τελική απόφαση για παιδική εργασία ή άλλες μορφές εμπορίας ανθρώπων αποτελεί λόγο αποκλεισμού από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης συμβάσεων ή σε διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης. Ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να αποφασίζουν να συμπεριλάβουν, στις ποινικές ή μη ποινικές κυρώσεις ή στα μέτρα που μπορούν να επιβληθούν σε νομικά πρόσωπα, τον αποκλεισμό των εν λόγω νομικών προσώπων από διαγωνισμούς ή συμβάσεις παραχώρησης, προκειμένου να καλύπτονται επίσης οι συνάψεις συμβάσεων και οι παραχωρήσεις που δεν υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια των σχετικών οδηγιών.

(13) Η οδηγία (ΕΕ) 2024/1260 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([7]) προβλέπει ελάχιστους κανόνες σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση των οργάνων και των προϊόντων εγκλήματος σε ποινικές υποθέσεις και εφαρμόζεται στα ποινικά αδικήματα που καλύπτει η οδηγία 2011/36/ΕΕ. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις της οδηγίας 2011/36/ΕΕ σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση είναι άνευ αντικειμένου και θα πρέπει να καταργηθούν.

(14) Στην οδηγία 2011/36/ΕΕ προβλέπεται η δυνατότητα μη δίωξης και μη επιβολής ποινών σε θύματα εμπορίας ανθρώπων σε σχέση με ποινικά αδικήματα που έχουν εξαναγκαστεί να διαπράξουν ως άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι είναι θύματα εμπορία ανθρώπων. Ενδείκνυται να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής της σχετικής διάταξης σε όλες τις παράνομες δραστηριότητες που έχουν εξαναγκαστεί να διαπράξουν τα θύματα ως άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων, όπως διοικητικά αδικήματα που σχετίζονται με την πορνεία, την επαιτεία, την παρατεταμένη παραμονή σε δημόσιο χώρο ή την αδήλωτη εργασία, ή άλλες πράξεις που δεν έχουν ποινικό χαρακτήρα, αλλά υπόκεινται σε διοικητικές ή χρηματικές ποινές, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, προκειμένου να ενθαρρυνθούν περαιτέρω τα θύματα εμπορίας να καταγγέλλουν το έγκλημα ή να αναζητούν στήριξη και συνδρομή και να καθησυχαστούν ότι υπάρχει δυνατότητα να μη θεωρηθούν υπαίτια.

(15) Προκειμένου να ενισχυθεί η εθνική ικανότητα εντοπισμού και ταυτοποίησης των θυμάτων σε πρώιμο στάδιο και παραπομπής τους στις κατάλληλες υπηρεσίες προστασίας, συνδρομής και στήριξης, είναι αναγκαίο να θεσπιστούν, με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, ένας ή περισσότεροι εθνικοί μηχανισμοί παραπομπής στα κράτη μέλη. Η θέσπιση επίσημων μηχανισμών παραπομπής και ο ορισμός σημείου επαφής για τη διασυνοριακή παραπομπή των θυμάτων αποτελούν βασικά μέτρα για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας. Ο μηχανισμός παραπομπής θα πρέπει να είναι ένα διαφανές, προσβάσιμο και εναρμονισμένο πλαίσιο που να διευκολύνει τον έγκαιρο εντοπισμό και την ταυτοποίηση, τη συνδρομή και τη στήριξη των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και τη διευκόλυνση της παραπομπής τους στις αρμόδιες εθνικές οργανώσεις και τους αρμόδιους φορείς. Το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να προσδιορίζει τις συμμετέχουσες αρμόδιες αρχές, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς και να καθορίζει τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών και των γραμμών επικοινωνίας. Οι εν λόγω μηχανισμοί παραπομπής μπορούν να λαμβάνουν τη μορφή ενός συνόλου καθιερωμένων διαδικασιών, κατευθυντήριων γραμμών, ρυθμίσεων συνεργασίας ή πρωτοκόλλων. Ο μηχανισμός παραπομπής θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα θύματα και για όλες τις μορφές αδικημάτων εμπορίας ανθρώπων, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική ευάλωτη κατάσταση των θυμάτων. Τα κράτη μέλη παροτρύνονται να διαθέτουν έναν ενιαίο μηχανισμό παραπομπής, όταν το επιτρέπει η οργάνωση της δημόσιας διοίκησης. Τα σημεία επαφής θα πρέπει να χρησιμεύουν ως σημεία επικοινωνίας για τη διασυνοριακή παραπομπή των θυμάτων, στις σχέσεις μεταξύ των αρχών ή των φορέων που έχουν την ευθύνη για τη διασυνοριακή στήριξη των θυμάτων στα διάφορα κράτη μέλη, αλλά όχι ως σημεία επικοινωνίας για τα ίδια τα θύματα. Τα σημεία επαφής μπορούν να βασίζονται σε ήδη υφιστάμενους μηχανισμούς ή δομές διακυβέρνησης και δεν θα είναι απαραίτητο να αντικαταστήσουν τους εθνικούς μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών ή τις ανοικτές τηλεφωνικές γραμμές.

(16) Προκειμένου να βελτιώσουν την παροχή συνδρομής και στήριξης στα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα θύματα έχουν πρόσβαση σε κέντρα φιλοξενίας και ασφαλή καταλύματα εξοπλισμένα για την κάλυψη των ειδικών αναγκών των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων. Για να ενισχυθεί η ασφάλεια των εικαζόμενων ή ταυτοποιημένων θυμάτων, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να απαιτούν το προσωπικό που έρχεται σε επαφή με θύματα εμπορίας ανθρώπων σε κέντρα φιλοξενίας να μην έχει ποινικό μητρώο για αδικήματα που αφορούν την εμπορία ανθρώπων ή για άλλα εγκλήματα ή αδικήματα που οδηγούν σε σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με την ικανότητά του να αναλάβει ρόλο ευθύνης έναντι των θυμάτων.

([4]) Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 1).

([5]) Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

([6]) Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

([7]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1260 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2024, για την ανάκτηση και τη δήμευση περιουσιακών στοιχείων (ΕΕ L, 2024/1260, 2.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1260/oj).

(17) Τα άτομα με αναπηρία, ιδιαίτερα οι γυναίκες και τα παιδιά, διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο να πέσουν θύματα εμπορίας ανθρώπων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξετάζουν τις ειδικές ανάγκες των θυμάτων εμπορίας με αναπηρία κατά την παροχή μέτρων στήριξης σε αυτά.

(18) Τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι τα θύματα λαμβάνουν συνδρομή ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους ή από το αν είναι ανιθαγενή, την ιθαγένειά τους, τον τόπο διαμονής ή το καθεστώς διαμονής, καθώς και τη μορφή εκμετάλλευσής τους. Η συνδρομή θα πρέπει να αποσκοπεί στην πλήρη επανένταξή τους στην κοινωνία, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει πρόσβαση στην εκπαίδευση και την επιμόρφωση, πρόσβαση στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, καθώς και την επιστροφή σε ανεξάρτητη διαβίωση.

(19) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη, κατά τη διάρκεια των διαδικασιών ασύλου την ιδιαίτερη ευάλωτη κατάσταση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων που μπορεί να χρήζουν διεθνούς προστασίας, μεταξύ άλλων, όπου αρμόζει, μέσω ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([8]), και τις ειδικές ανάγκες υποδοχής σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([9]).

(20) Για να αποτραπεί η επανεμπορία των θυμάτων εντός της Ένωσης, είναι σημαντικό, κατά τη μεταφορά των θυμάτων βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ([10]), τα κράτη μέλη να μην μεταφέρουν τα θύματα σε κράτος μέλος όπου υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να πιστεύεται ότι τα θύματα, λόγω της μεταφοράς τους στο εν λόγω κράτος μέλος, αναμένεται να αντιμετωπίσουν πραγματικό κίνδυνο παραβίασης των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους που ισοδυναμεί με απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση κατά την έννοια του άρθρου 4 του Χάρτη.

(21) Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αίτηση για χορήγηση διεθνούς προστασίας ή ισοδύναμου εθνικού καθεστώτος. Μπορούν επίσης, κατά περίπτωση, να λάβουν τίτλο διαμονής δυνάμει της οδηγίας 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου ([11]). Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι σχετικές δύο διαδικασίες είναι συμπληρωματικές και δεν αποκλείουν η μία την άλλη.

(22) Οι ανιθαγενείς κινδυνεύουν περισσότερο να πέσουν θύματα εμπορίας ανθρώπων. Κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, είναι σημαντικό να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε αυτή την ευάλωτη ομάδα.

(23) Τα παιδιά θεωρούνται μία από τις πιο ευάλωτες ομάδες που στοχοποιούνται από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες οι οποίες ενέχονται στην εμπορία ανθρώπων. Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες συχνά εκμεταλλεύονται παιδιά προσελκύοντάς τα και χρησιμοποιώντας τα στη συνέχεια για τη διάπραξη εγκληματικών δραστηριοτήτων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθούν ή να προσφέρουν τακτική και εξειδικευμένη επιμόρφωση σε επαγγελματίες που ενδέχεται να έρχονται σε επαφή με τέτοια παιδιά, με σκοπό να εντοπιστούν και να ταυτοποιηθούν ως θύματα.

(24) Κάθε μέτρο που περιορίζει την ελευθερία των παιδιών με σκοπό την προστασία τους από την εμπορία ανθρώπων θα πρέπει να είναι αυστηρά αναγκαίο, αναλογικό και εύλογο για τον σκοπό της προστασίας του συγκεκριμένου παιδιού.

(25) Προκειμένου να διευκολύνεται η καταβολή αποζημίωσης στα θύματα, είναι δυνατόν για τα κράτη μέλη να θεσπίζουν εθνικό ταμείο θυμάτων ή παρόμοια μέσα, στα οποία μπορούν να περιλαμβάνονται νομοθετικές πράξεις που να διασφαλίζουν την αποζημίωση των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων.

(26) Προκειμένου να αναπτυχθεί συνεκτική αντίδραση μέσω πολιτικής για την αντιμετώπιση της ζήτησης που ευνοεί την εμπορία ανθρώπων και να ενισχυθούν και να εναρμονιστούν περαιτέρω οι προσπάθειες της ποινικής δικαιοσύνης σε όλα τα κράτη μέλη για τον περιορισμό της ζήτησης αυτής, είναι σημαντικό να ποινικοποιηθεί η χρήση υπηρεσιών όταν το θύμα υφίσταται εκμετάλλευση για την παροχή αυτών των υπηρεσιών και ο χρήστης των υπηρεσιών γνωρίζει ότι το πρόσωπο που παρέχει την υπηρεσία είναι θύμα αδικήματος που αφορά την εμπορία ανθρώπων. Η ποινικοποίηση αυτή εντάσσεται σε ολοκληρωμένη

([8]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ΕΕ L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).

([9]) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1346 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση) (ΕΕ L, 2024/1346, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1346/oj).

([10]) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1351 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1147 και (ΕΕ) 2021/1060 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 (ΕΕ L, 2024/1351, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1351/oj).

([11]) Οδηγία 2004/81/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με τον τίτλο παραμονής που χορηγείται στους υπηκόους τρίτων χωρών θύματα εμπορίας ανθρώπων ή συνέργειας στη λαθρομετανάστευση, οι οποίοι συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές (ΕΕ L 261 της 6.8.2004, σ. 19).

προσέγγιση για τη μείωση της ζήτησης, η οποία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των υψηλών επιπέδων ζήτησης που ευνοούν όλες τις μορφές εκμετάλλευσης. Η ποινικοποίηση θα πρέπει να αφορά μόνο τη χρήση υπηρεσιών παρεχόμενων στο πλαίσιο της εκμετάλλευσης που καλύπτονται από το αδίκημα της εμπορίας ανθρώπων. Ως εκ τούτου, το αδίκημα δεν θα πρέπει να ισχύει για πελάτες που αγοράζουν προϊόντα παραγόμενα υπό συνθήκες εργασιακής εκμετάλλευσης, καθώς δεν αποτελούν χρήστες υπηρεσίας. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει ένα ελάχιστο νομικό πλαίσιο εν προκειμένω και τα κράτη μέλη είναι ελεύθερα να θεσπίζουν ή να διατηρούν αυστηρότερους ποινικούς κανόνες. Στο εθνικό δίκαιο τα κράτη μέλη μπορούν να ποινικοποιούν την αγορά σεξουαλικών υπηρεσιών. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν την πορνεία στο εθνικό τους δίκαιο.

(27) Η παρούσα οδηγία ποινικοποιεί τη χρήση υπηρεσίας που παρέχεται από θύμα εμπορίας ανθρώπων όταν ο χρήστης της υπηρεσίας γνωρίζει ότι το πρόσωπο που παρέχει την υπηρεσία είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων. Η έννοια της «γνώσης» θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Σε κάθε περίπτωση, κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ο χρήστης γνώριζε ότι το πρόσωπο ήταν θύμα εμπορίας ανθρώπων, και με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές περιστάσεις της υπόθεσης. Η γνώση μπορεί να συνάγεται από αντικειμενικά, πραγματικά περιστατικά. Οι περιστάσεις μπορεί να αφορούν, μεταξύ άλλων, τα ίδια τα θύματα, τις συνθήκες στις οποίες έπρεπε να παρασχεθούν οι υπηρεσίες από τα θύματα και συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ενδείξεις ελέγχου των θυμάτων από τον έμπορο ανθρώπων. Σε ό,τι αφορά τις περιστάσεις που αφορούν τα ίδια τα θύματα, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη η έλλειψη επάρκειας σε μία εθνική ή περιφερειακή γλώσσα, εμφανείς ενδείξεις ψυχολογικής ή σωματικής βλάβης ή φόβου ή η έλλειψη γνώσεων για πόλεις ή μέρη όπου βρίσκονται ή έχουν βρεθεί. Σε ό,τι αφορά τις περιστάσεις που αφορούν τις συνθήκες στις οποίες έπρεπε να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, μπορούν να λαμβάνονται υπόψη το βιοτικό επίπεδο και οι συνθήκες εργασίας του προσώπου που παρέχει την υπηρεσία, καθώς και η κατάσταση των χώρων στους οποίους παρασχέθηκε η υπηρεσία. Οι ενδείξεις ελέγχου των θυμάτων από τον έμπορο ανθρώπων θα μπορούσαν να διαπιστωθούν όταν υπάρχουν εμφανή εξωτερικά μέτρα ελέγχου επί των προσώπων που παρέχουν τις υπηρεσίες, περιορίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία τους ή από το γεγονός ότι τα πρόσωπα που παρέχουν τις υπηρεσίες δεν έχουν στην κατοχή τους την εθνική ταυτότητα ή το διαβατήριό τους.

(28) Οι δράσεις πρόληψης και μείωσης της ζήτησης θα πρέπει να είναι στοχευμένες και διαφοροποιημένες με σκοπό την αποτελεσματική αντιμετώπιση των ιδιαιτεροτήτων των διαφόρων μορφών εμπορίας ανθρώπων. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της αποθάρρυνσης και της μείωσης της ζήτησης που ευνοεί την εμπορία ανθρώπων, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο λήψης περαιτέρω κατάλληλων μέτρων που να στοχεύουν δυνητικούς και υφιστάμενους χρήστες, όπως η προσφορά ειδικά σχεδιασμένων εκστρατειών ευαισθητοποίησης.

(29) Στο πλαίσιο της επιμόρφωσης και προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή των εθνικών διατάξεων σε σχέση με τη μη δίωξη και τη μη επιβολή κυρώσεων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ευαισθητοποιούν τους εισαγγελείς και τις αρχές επιβολής του νόμου που ενδέχεται να έρχονται σε επαφή με θύματα ή δυνητικά θύματα εμπορίας ανθρώπων.

(30) Προκειμένου να ενισχυθούν τα εθνικά μέτρα πολιτικής, είναι αναγκαίο να συσταθούν εθνικοί συντονιστές δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων ή ισοδύναμοι μηχανισμοί, και τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να συστήσουν ανεξάρτητους φορείς. Εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών να αποφασίζουν ποιες οντότητες θα οριστούν ή θα συσταθούν ως εθνικοί συντονιστές δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων, ή ως ισοδύναμοι μηχανισμοί ή ανεξάρτητοι φορείς, ανεξάρτητα από την ονομασία τους, σύμφωνα με την αρχή της διαδικαστικής αυτονομίας των κρατών μελών, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω οντότητες θα διαθέτουν τις αναγκαίες αρμοδιότητες για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.

(31) Η συλλογή ακριβών, συνεκτικών και ανωνυμοποιημένων δεδομένων και η έγκαιρη δημοσίευση των συλλεγόμενων δεδομένων και στατιστικών στοιχείων έχει θεμελιώδη σημασία για να εξασφαλίζεται ολοκληρωμένη γνώση σχετικά με την έκταση της εμπορίας ανθρώπων εντός της Ένωσης. Η θέσπιση απαίτησης για τα κράτη μέλη να συλλέγουν και να υποβάλλουν στην Επιτροπή στατιστικά δεδομένα σχετικά με την εμπορία ανθρώπων κάθε χρόνο με εναρμονισμένο τρόπο αποτελεί σημαντικό βήμα για τη βελτίωση της γενικής κατανόησης του φαινομένου και τη διασφάλιση της υιοθέτησης πολιτικών και στρατηγικών βάσει δεδομένων.

(32) Προκειμένου να υποστηριχθούν οι εθνικές πολιτικές τους, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να αναπτύξουν εθνικά σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

(33) Στην περίπτωση των παιδιών, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διασφαλίσουν ότι τα εθνικά συστήματα προστασίας των παιδιών θα αναπτύξουν ειδικά σχέδια για την πρόληψη της εμπορίας ανθρώπων, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά τα παιδιά σε ιδρύματα διαμονής ή κλειστού τύπου.

(34) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, συγκεκριμένα η πρόληψη και η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και η προστασία των θυμάτων αυτού του εγκλήματος, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, η οποία διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.

(35) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη, ιδίως τον σεβασμό και την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την απαγόρευση της δουλείας, της καταναγκαστικής εργασίας και της εμπορίας ανθρώπων, το δικαίωμα στην σωματική και ψυχική ακεραιότητα του προσώπου, την απαγόρευση των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, την ελευθερία επιλογής επαγγέλματος και το δικαίωμα προς εργασία, την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών, τα δικαιώματα του παιδιού, τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και την απαγόρευση της παιδικής εργασίας, το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου, καθώς και τις αρχές της νομιμότητας και της αναλογικότητας ποινικών αδικημάτων και ποινών. Ειδικότερα, η παρούσα οδηγία επιδιώκει να εξασφαλίσει την πλήρη τήρηση των εν λόγω δικαιωμάτων και αρχών, που πρέπει να εφαρμόζονται αναλόγως.

(36) Σύμφωνα με το άρθρο 3 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιρλανδία γνωστοποίησε, με επιστολή της 20ής Απριλίου 2023, την επιθυμία της να συμμετάσχει στην έκδοση και εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

(37) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.

(38) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση, της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα ([12]), τα κράτη μέλη δεσμεύτηκαν να επισυνάπτουν στην κοινοποίηση των εθνικών μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, όταν δικαιολογείται, ένα ή περισσότερα έγγραφα που διευκρινίζουν τη σχέση ανάμεσα στα στοιχεία μιας οδηγίας και στα αντίστοιχα τμήματα των εθνικών πράξεων μεταφοράς. Για την παρούσα οδηγία ο νομοθέτης εκτιμά ότι η διαβίβαση των εγγράφων αυτών είναι δικαιολογημένη.

(39) Επομένως, η οδηγία 2011/36/ΕΕ θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Τροποποιήσεις της οδηγίας 2011/36/ΕΕ

Η οδηγία 2011/36/ΕΕ τροποποιείται ως εξής:

1) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η εκμετάλλευση περιλαμβάνει, τουλάχιστον, την εκμετάλλευση της εκπόρνευσης άλλων ή άλλες μορφές σεξουαλικής εκμετάλλευσης, την καταναγκαστική παροχή εργασίας ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της επαιτείας, τη δουλεία ή άλλες πρακτικές παρεμφερείς προς τη δουλεία, την οικιακή δουλεία, την εκμετάλλευση εγκληματικών δραστηριοτήτων ή την αφαίρεση οργάνων, ή την εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας, του καταναγκαστικού γάμου ή της παράνομης υιοθεσίας.»·

β) η παράγραφος 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«5. Όταν η πράξη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 αφορά παιδί, συνιστά αξιόποινη πράξη εμπορίας ανθρώπων ακόμη και εάν δεν έχει χρησιμοποιηθεί κανένα από τα μέσα που προσδιορίζονται στην παράγραφο 1. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται στην εκμετάλλευση της παρένθετης μητρότητας που αναφέρεται στην παράγραφο 3, εκτός εάν η παρένθετη μητέρα είναι παιδί.».

([12]) ΕΕ C 369 της 17.12.2011, σ. 14.

2) Το άρθρο 4 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 2, το στοιχείο δ) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«δ) διεπράχθη με τη χρήση σοβαρής βίας ή προκάλεσε ιδιαίτερα σοβαρή βλάβη στο θύμα, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής ή ψυχολογικής βλάβης.»·

β) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν ότι, όταν αφορούν αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 2, τα ακόλουθα, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου, θεωρούνται επιβαρυντικές περιστάσεις:

α) το γεγονός ότι το αδίκημα διεπράχθη από δημόσιους λειτουργούς κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους·

β) το γεγονός ότι ο αυτουργός διευκόλυνε ή διέπραξε, μέσω τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών, τη διάδοση εικόνων, βίντεο ή παρόμοιου υλικού σεξουαλικού περιεχομένου που αφορούν το θύμα.».

3) Το άρθρο 5 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 1, η εισαγωγική πρόταση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, το άρθρο 3 και το άρθρο 18α παράγραφος 1 τα οποία διαπράττονται προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε ενεργεί ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου, το οποίο κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, με βάση:»·

β) οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Επίσης, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα νομικά πρόσωπα μπορούν να υπέχουν ευθύνη και στις περιπτώσεις όπου η απουσία εποπτείας ή ελέγχου από πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατέστησε δυνατή τη διάπραξη αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 2, το άρθρο 3 και το άρθρο 18α παράγραφος 1 προς όφελος του συγκεκριμένου νομικού προσώπου από πρόσωπο που ενεργεί υπό τη δικαιοδοσία του.

3. Η ευθύνη του νομικού προσώπου βάσει των παραγράφων 1 και 2 δεν αποκλείει την ποινική δίωξη φυσικών προσώπων που είναι αυτουργοί, ηθικοί αυτουργοί ή συνεργοί σε αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 2, το άρθρο 3 και το άρθρο 18α παράγραφος 1.».

4) Το άρθρο 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 6

Κυρώσεις εις βάρος νομικών προσώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι το νομικό πρόσωπο το οποίο υπέχει ευθύνη βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 ή 2 υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές ή μη ποινικές κυρώσεις ή μέτρα.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι κυρώσεις ή τα μέτρα για νομικά πρόσωπα τα οποία υπέχουν ευθύνη βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 1 ή 2 για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, το άρθρο 3 και το άρθρο 18α παράγραφος 1 περιλαμβάνουν χρηματικές ποινές ή πρόστιμα και, ενδεχομένως, άλλες ποινικές ή μη ποινικές κυρώσεις ή μέτρα, όπως:

α) αποκλεισμό από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·

β) αποκλεισμό από την πρόσβαση σε δημόσια χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένων των διαγωνισμών, επιχορηγήσεων, συμβάσεων παραχώρησης και αδειών·

γ) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας·

δ) ανάκληση αδειών και εγκρίσεων για την άσκηση δραστηριοτήτων που οδήγησαν στο σχετικό αδίκημα·

ε) θέση υπό δικαστική εποπτεία·

στ) δικαστική εκκαθάριση·

ζ) παύση λειτουργίας εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη του αδικήματος·

η) όταν τίθεται ζήτημα δημόσιου συμφέροντος, δημοσίευση του συνόλου ή μέρους της δικαστικής απόφασης σχετικά με το διαπραχθέν ποινικό αδίκημα και τις κυρώσεις ή τα μέτρα που επιβλήθηκαν, με την επιφύλαξη των κανόνων για την ιδιωτικότητα και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.».

5) Το άρθρο 7 διαγράφεται.

6) Το άρθρο 8 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 8

Μη άσκηση δίωξης ή μη επιβολή ποινικών κυρώσεων στα θύματα

Τα κράτη μέλη, σύμφωνα με τις βασικές αρχές των νομικών συστημάτων τους, λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να παρέχουν στις αρμόδιες εθνικές αρχές τις εξουσίες για μη άσκηση δίωξης ή μη επιβολή κυρώσεων σε θύματα εμπορίας ανθρώπων λόγω της συμμετοχής τους σε εγκληματικές ή άλλες παράνομες δραστηριότητες εφόσον η συμμετοχή αυτή ήταν άμεση συνέπεια του γεγονότος ότι αποτέλεσαν θύματα οποιουδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2.».

7) Το άρθρο 9 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η ποινική έρευνα και δίωξη των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 2, το άρθρο 3 και το άρθρο 18α παράγραφος 1 δεν εξαρτώνται από μήνυση ή έγκληση του θύματος και ότι η ποινική διαδικασία μπορεί να συνεχιστεί ακόμα και αν το θύμα αποσύρει την κατάθεσή του.»·

β) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι τα πρόσωπα, οι μονάδες ή οι υπηρεσίες που είναι επιφορτισμένες με την ποινική έρευνα και δίωξη των αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, τυγχάνουν της ανάλογης επιμόρφωσης. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα, οι μονάδες ή οι υπηρεσίες που διερευνούν και διώκουν τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 2 και 3, όταν αυτά διαπράττονται ή διευκολύνονται μέσω τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών, διαθέτουν επαρκή εμπειρογνωμοσύνη και τεχνολογικές ικανότητες. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να δημιουργήσουν εξειδικευμένες μονάδες εντός των υπηρεσιών επιβολής του νόμου και των εισαγγελικών αρχών, κατά περίπτωση και σύμφωνα με τα εθνικά τους νομικά συστήματα.».

8) Το άρθρο 10 τροποποιείται ως εξής:

α) στην παράγραφο 1, η εισαγωγική πρόταση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, το άρθρο 3 και το άρθρο 18α παράγραφος 1 όταν:»·

β) στην παράγραφο 2, η εισαγωγική πρόταση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με την απόφασή του να θεμελιώσει περαιτέρω δικαιοδοσία για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, το άρθρο 3 και το άρθρο 18α παράγραφος 1 τα οποία έχουν διαπραχθεί εκτός του εδάφους του, μεταξύ άλλων όταν:».

9) Το άρθρο 11 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν την παροχή εξειδικευμένης συνδρομής και στήριξης στα θύματα βάσει προσέγγισης με επίκεντρο το θύμα στην οποία συνεκτιμώνται οι διαστάσεις του φύλου, της αναπηρίας και του παιδιού πριν, κατά τη διάρκεια και για κατάλληλο χρονικό διάστημα μετά το πέρας της ποινικής διαδικασίας, ώστε να τους δώσουν τη δυνατότητα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους που καθορίζονται στην οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*), καθώς και στην παρούσα οδηγία.

(*) Οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57).»·

β) οι παράγραφοι 4 και 5 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«4. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεσπίσουν, με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, έναν ή περισσότερους μηχανισμούς που αποσκοπούν στον έγκαιρο εντοπισμό και την έγκαιρη ταυτοποίηση των θυμάτων, καθώς και την παροχή συνδρομής και στήριξης προς τα ταυτοποιημένα και τα εικαζόμενα θύματα, σε συνεργασία με τις σχετικές οργανώσεις υποστήριξης, και να ορίσουν σημείο επαφής για τη διασυνοριακή παραπομπή των θυμάτων.

Το αντικείμενο των μηχανισμών παραπομπής που λειτουργούν σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα:

α) θέσπιση ελάχιστων προτύπων για τον εντοπισμό και την έγκαιρη ταυτοποίηση των θυμάτων, με προσαρμογή των διαδικασιών για τον εν λόγω εντοπισμό και την ταυτοποίηση αυτή στις διάφορες μορφές εκμετάλλευσης που καλύπτει η παρούσα οδηγία·

β) παραπομπή του θύματος στην πλέον κατάλληλη στήριξη και συνδρομή·

γ) θέσπιση ρυθμίσεων ή πρωτοκόλλων συνεργασίας με τις αρμόδιες για το άσυλο αρχές για να εξασφαλιστεί η παροχή συνδρομής, στήριξης και προστασίας στα θύματα εμπορίας ανθρώπων που χρήζουν επίσης διεθνούς προστασίας ή επιθυμούν τέτοια προστασία, λαμβάνοντας υπόψη τις ατομικές περιστάσεις του θύματος.

5. Τα μέτρα συνδρομής και στήριξης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 παρέχονται κατόπιν προηγούμενης συναίνεσης και ενημέρωσης και περιλαμβάνουν παροχή βιοτικού επιπέδου ικανού τουλάχιστον να εξασφαλίσει την επιβίωση των θυμάτων παρέχοντας τους, μεταξύ άλλων, κατάλληλη και ασφαλή στέγη, όπως σε κέντρα φιλοξενίας και λοιπά κατάλληλα προσωρινά καταλύματα, και υλική βοήθεια, καθώς και ιατρική περίθαλψη συμπεριλαμβανομένης και της ψυχολογικής βοήθειας, παροχή συμβουλών και ενημέρωση, και υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας κατά περίπτωση.»·

γ) παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος:

«5α. Τα κέντρα φιλοξενίας και τα λοιπά κατάλληλα προσωρινά καταλύματα που αναφέρονται στην παράγραφο 5 παρέχονται σε επαρκή αριθμό και είναι εύκολα προσβάσιμα από εικαζόμενα και ταυτοποιημένα θύματα εμπορίας ανθρώπων. Τα κέντρα φιλοξενίας και τα λοιπά κατάλληλα προσωρινά καταλύματα βοηθούν τα θύματα στην αποκατάστασή τους, παρέχοντας επαρκείς και κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης με σκοπό την επιστροφή τους στην ανεξάρτητη διαβίωση. Είναι επίσης εξοπλισμένα για την κάλυψη των ειδικών αναγκών των παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών θυμάτων.»·

δ) η παράγραφος 6 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«6. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 5 καλύπτουν, κατά περίπτωση, πληροφορίες ως προς την περίοδο περίσκεψης και αποκατάστασης δυνάμει της οδηγίας 2004/81/ΕΚ και πληροφορίες ως προς τη δυνατότητα παροχής διεθνούς προστασίας δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1347 (*) και του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (**) ή δυνάμει διεθνών πράξεων ή άλλων συναφών εθνικών κανόνων.

(*) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1347 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας και για την τροποποίηση της οδηγίας του Συμβουλίου 2003/109/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1347, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1347/oj).

(**) Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1348 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 2024, για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ (ΕΕ L, 2024/1348, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1348/oj).».

10) Παρεμβάλλεται το εξής άρθρο:

«Άρθρο 11α

Θύματα εμπορίας ανθρώπων που ενδέχεται να χρήζουν διεθνούς προστασίας

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη συμπληρωματικότητα και τον συντονισμό μεταξύ των αρχών που συμμετέχουν σε δραστηριότητες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και των αρχών που είναι αρμόδιες για το άσυλο.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα θύματα εμπορίας ανθρώπων είναι σε θέση να ασκούν το δικαίωμά τους να ζητούν διεθνή προστασία ή ισοδύναμο εθνικό καθεστώς, μεταξύ άλλων όταν το θύμα λαμβάνει συνδρομή, στήριξη και προστασία ως εικαζόμενο ή ταυτοποιημένο θύμα εμπορίας ανθρώπων.».

11) Στο άρθρο 12 η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα μέτρα προστασίας που αναφέρονται στο παρόν άρθρο εφαρμόζονται επιπλέον των δικαιωμάτων που καθορίζονται στην οδηγία 2012/29/ΕΕ.».

12) Στο άρθρο 13, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες μήνυσης για αδίκημα βάσει της παρούσας οδηγίας είναι ασφαλείς, διεξάγονται με εμπιστευτικότητα σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, είναι σχεδιασμένες και προσβάσιμες με φιλικό προς τα παιδιά τρόπο και η γλωσσική τους διατύπωση είναι ανάλογη με την ηλικία και την ωριμότητα των παιδιών θυμάτων.».

13) Στο άρθρο 14, οι παράγραφοι 1, 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι ειδικές ενέργειες που προορίζονται να συνδράμουν και να στηρίξουν τα παιδιά που είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στο πλαίσιο της φυσικής και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασής τους, θεσπίζονται μετά από ατομική εκτίμηση των ειδικών περιστάσεων καθενός παιδιού θύματος, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την άποψή του, τις ανάγκες του και τις ανησυχίες του με σκοπό την εξεύρεση μόνιμων λύσεων για το παιδί, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων για την υποστήριξη της μετάβασής του στη χειραφέτηση και την ενηλικίωση, προκειμένου να αποφεύγεται η επανεμπορία ανθρώπων. Εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, τα κράτη μέλη παρέχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση σε παιδιά θύματα και σε παιδιά θυμάτων στα οποία παρέχεται συνδρομή και στήριξη σύμφωνα με το άρθρο 11, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο.

2. Τα κράτη μέλη διορίζουν κηδεμόνα ή εκπρόσωπο για το παιδί που είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων μόλις αυτό χαρακτηρισθεί από τις αρχές ως θύμα όταν, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, οι δικαιούχοι της γονικής μέριμνας αποκλείονται, λόγω σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ αυτών και του παιδιού θύματος, από τη διασφάλιση του ύψιστου συμφέροντος του παιδιού ή/και από την εκπροσώπηση του παιδιού. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ του κηδεμόνα ή του εκπροσώπου και του παιδιού θύματος, διορίζεται διαφορετικός κηδεμόνας ή εκπρόσωπος.

3. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν, κατά περίπτωση και κατά το δυνατόν, μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν συνδρομή και στήριξη στην οικογένεια του παιδιού που έχει πέσει θύμα εμπορίας ανθρώπων, όταν η οικογένεια βρίσκεται στο έδαφός τους. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη, κατά περίπτωση και κατά το δυνατόν, εφαρμόζουν στην οικογένεια τις διατάξεις του άρθρου 4 της οδηγίας 2012/29/ΕΕ.».

14) Τα άρθρα 17 και 18 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 17

Αποζημίωση των θυμάτων

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα θύματα εμπορίας ανθρώπων έχουν πρόσβαση σε υφιστάμενα προγράμματα αποζημίωσης θυμάτων εγκλημάτων βίας εκ προθέσεως. Τα κράτη μέλη μπορούν να συστήσουν εθνικό ταμείο θυμάτων ή παρόμοιο μέσο, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία τους, για την καταβολή αποζημίωσης στα θύματα.

Άρθρο 18

Πρόληψη

1. Τα κράτη μέλη, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των διάφορων μορφών εκμετάλλευσης, λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, όπως εκπαίδευση, επιμόρφωση και εκστρατείες, κατά περίπτωση με ιδιαίτερη προσοχή στη διαδικτυακή διάσταση, με σκοπό την αποθάρρυνση και μείωση της ζήτησης που ευνοεί όλες τις μορφές εκμετάλλευσης που συνδέονται με την εμπορία ανθρώπων.

2. Τα κράτη μέλη προβαίνουν σε κατάλληλες ενέργειες, με τρόπο ευαισθητοποιημένο ως προς τη διάσταση του φύλου και φιλικό προς τα παιδιά, μεταξύ άλλων μέσω του Διαδικτύου, όπως ενημερωτικές εκστρατείες και εκστρατείες ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, ερευνητικά και εκπαιδευτικά προγράμματα, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης του ψηφιακού γραμματισμού και των ψηφιακών δεξιοτήτων και, όπου αρμόζει, σε συνεργασία με τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως τον ιδιωτικό τομέα, με σκοπό την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και τον περιορισμό του κινδύνου που υφίσταται για τα άτομα, και ιδιαίτερα τα παιδιά και τα άτομα με αναπηρία, να πέσουν θύματα εμπορίας ανθρώπων.».

15) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 18α

Αδικήματα σχετικά με τη χρήση υπηρεσιών παρεχόμενων από θύμα εμπορίας ανθρώπων

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι, όταν πρόκειται για εκ προθέσεως πράξη, η χρήση υπηρεσιών που παρέχονται από θύμα ενός από τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2 συνιστά ποινικό αδίκημα, όταν το θύμα υφίσταται εκμετάλλευση για την παροχή αυτών των υπηρεσιών και ο χρήστης των υπηρεσιών γνωρίζει ότι το πρόσωπο που παρέχει την υπηρεσία είναι θύμα ενός από τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2.

2. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι ένα αδίκημα όπως ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 τιμωρείται με αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινές.

Άρθρο 18β

Επιμόρφωση

1. Τα κράτη μέλη προωθούν ή παρέχουν τακτική και εξειδικευμένη επιμόρφωση σε επαγγελματίες που ενδέχεται να έρχονται σε επαφή με θύματα ή δυνητικά θύματα εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένων των αστυνομικών που εργάζονται στην πρώτη γραμμή, του προσωπικού των δικαστηρίων, των υπηρεσιών συνδρομής και στήριξης, των επιθεωρητών εργασίας, των κοινωνικών λειτουργών και των εργαζομένων στην υγειονομική περίθαλψη, με σκοπό να τους δίνεται η δυνατότητα να προλαμβάνουν και να καταπολεμούν την εμπορία ανθρώπων και να αποφεύγουν τη δευτερογενή θυματοποίηση, καθώς και να εντοπίζουν και να ταυτοποιούν τα θύματα, και να τους παρέχουν συνδρομή, στήριξη και προστασία. Η επιμόρφωση αυτή βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα, επικεντρώνεται στα θύματα και λαμβάνει υπόψη τις διαστάσεις του φύλου, της αναπηρίας και του παιδιού.

2. Με την επιφύλαξη της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των διαφορών στην οργάνωση της δικαιοσύνης ανά την Ένωση, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τόσο τη γενική όσο και την εξειδικευμένη επιμόρφωση των δικαστών και των εισαγγελέων που συμμετέχουν σε ποινικές διαδικασίες, με σκοπό να τους δίνεται η δυνατότητα να προλαμβάνουν και να καταπολεμούν την εμπορία ανθρώπων και να αποφεύγουν τη δευτερογενή θυματοποίηση, καθώς και να εντοπίζουν και να ταυτοποιούν τα θύματα, και να τους παρέχουν συνδρομή, στήριξη και προστασία. Η επιμόρφωση αυτή βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα, επικεντρώνεται στα θύματα και λαμβάνει υπόψη τις διαστάσεις του φύλου, της αναπηρίας και του παιδιού.».

16) Το άρθρο 19 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 19

Εθνικοί συντονιστές δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων ή ισοδύναμοι μηχανισμοί και ανεξάρτητοι φορείς

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη θέσπιση εθνικών συντονιστών δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων ή ισοδύναμων μηχανισμών και για την παροχή σε αυτούς των κατάλληλων πόρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική εκτέλεση των καθηκόντων τους. Ο εθνικός συντονιστής δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων ή ο ισοδύναμος μηχανισμός συνεργάζεται με τους σχετικούς εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς φορείς και οργανισμούς, ιδίως τις αρχές επιβολής του νόμου, με τους εθνικούς μηχανισμούς παραπομπής, καθώς και με τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα.

2. Στα καθήκοντα των εθνικών συντονιστών δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων ή των ισοδύναμων μηχανισμών συγκαταλέγονται η διεξαγωγή εκτιμήσεων σχετικά με τις τάσεις ως προς την εμπορία ανθρώπων, η στάθμιση των αποτελεσμάτων των ενεργειών για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, συμπεριλαμβανομένης της συγκέντρωσης στατιστικών στοιχείων σε στενή συνεργασία με σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν, καθώς και η υποβολή αναφορών.

Τα καθήκοντα των εθνικών συντονιστών δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων ή των ισοδύναμων μηχανισμών μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

α) κατάρτιση σχεδίων αντιμετώπισης έκτακτων καταστάσεων για την πρόληψη της απειλής της εμπορίας ανθρώπων σε περίπτωση σοβαρών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης·

β) προώθηση, συντονισμός και, κατά περίπτωση, χρηματοδότηση προγραμμάτων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να συστήνουν ανεξάρτητους φορείς ο ρόλος των οποίων μπορεί να περιλαμβάνει την παρακολούθηση της εφαρμογής και του αντικτύπου των δράσεων για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, την υποβολή εκθέσεων για θέματα που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή από τις αρμόδιες εθνικές αρχές και τη διενέργεια εκτιμήσεων των βαθύτερων αιτίων της εμπορίας ανθρώπων και των σχετικών τάσεων. Όταν συστήνεται τέτοιος ανεξάρτητος φορέας, τα κράτη μέλη μπορούν να του αναθέτουν ένα ή περισσότερα από τα καθήκοντα που αναφέρονται στην παράγραφο 2.».

17) Παρεμβάλλονται τα ακόλουθα άρθρα:

«Άρθρο 19α

Συλλογή δεδομένων και στατιστικά στοιχεία

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι εφαρμόζεται σύστημα για την καταγραφή, την παραγωγή και την παροχή ανωνυμοποιημένων στατιστικών δεδομένων με σκοπό την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων τους για την καταπολέμηση των αδικημάτων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία.

2. Τα στατιστικά δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν, τουλάχιστον, δεδομένα διαθέσιμα σε κεντρικό επίπεδο όσον αφορά:

α) τον αριθμό των καταγεγραμμένων ταυτοποιημένων και εικαζόμενων θυμάτων των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 2, με ανάλυση ανά οργανισμό καταχώρισης, φύλο, ηλικιακή ομάδα (παιδιά/ενήλικες), ιθαγένεια και μορφή εκμετάλλευσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και τις εθνικές πρακτικές·

β) τον αριθμό των προσώπων που θεωρούνται ύποπτα για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, με ανάλυση ανά φύλο, ηλικιακή ομάδα (παιδιά/ενήλικες), ιθαγένεια και μορφή εκμετάλλευσης·

γ) τον αριθμό των προσώπων που έχουν διωχθεί για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, με ανάλυση ανά φύλο, ηλικιακή ομάδα (παιδιά/ενήλικες), ιθαγένεια, μορφή εκμετάλλευσης και φύση της τελικής απόφασης για την άσκηση δίωξης·

δ) τον αριθμό των αποφάσεων για την άσκηση δίωξης (δηλ. κατηγορίες για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, κατηγορίες για άλλα ποινικά αδικήματα, αποφάσεις μη απαγγελίας κατηγορίας, άλλο)·

ε) τον αριθμό των προσώπων που έχουν καταδικαστεί για αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2, με ανάλυση ανά φύλο, ηλικιακή ομάδα (παιδιά/ενήλικες) και ιθαγένεια·

στ) τον αριθμό των δικαστικών αποφάσεων (δηλ. αθωωτικές, καταδικαστικές, άλλες) για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 2·

ζ) τον αριθμό των προσώπων που θεωρούνται ύποπτα, των προσώπων που έχουν διωχθεί και των προσώπων που έχουν καταδικαστεί για τα αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 18α παράγραφος 1, με ανάλυση ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα (παιδιά/ενήλικες).

3. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν ετησίως στην Επιτροπή, κατά κανόνα έως την 30ή Σεπτεμβρίου και, όταν αυτό δεν είναι δυνατό, το αργότερο έως την 31η Δεκεμβρίου κάθε έτους, τα στατιστικά δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 για το προηγούμενο έτος.

Άρθρο 19β

Εθνικό σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν έως τις 15 Ιουλίου 2028 τα οικεία εθνικά σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, τα οποία καταρτίζονται και εφαρμόζονται σε διαβούλευση με τους εθνικούς συντονιστές δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων ή τους ισοδύναμους μηχανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 19, με τους ανεξάρτητους φορείς και με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρόληψης και της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα εθνικά σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον ανά πενταετία.

2. Τα εθνικά σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων μπορούν να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

α) στόχους, προτεραιότητες και μέτρα για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων για όλες τις μορφές εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων ειδικών μέτρων για τα παιδιά θύματα·

β) προληπτικά μέτρα, όπως η εκπαίδευση, οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης και η επιμόρφωση, και προληπτικά μέτρα στο πλαίσιο της αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης για τους κινδύνους εμπορίας ανθρώπων που προκαλούνται από ανθρωπιστικές κρίσεις, κατά περίπτωση·

γ) μέτρα για την ενίσχυση της καταπολέμησης της εμπορίας ανθρώπων, όπως η βελτίωση των ερευνών και των διώξεων σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων και η βελτίωση της διασυνοριακής συνεργασίας·

δ) μέτρα για την ενίσχυση της έγκαιρης ταυτοποίησης των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και της έγκαιρης παροχής συνδρομής, στήριξης και προστασίας σε αυτά·

ε) διαδικασίες τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής των εθνικών σχεδίων δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.

3. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τα εθνικά σχέδια δράσης τους για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και κάθε επικαιροποίηση αυτών στην Επιτροπή εντός τριών μηνών από την θέσπισή τους.

4. Τα εθνικά σχέδια δράσης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων δημοσιοποιούνται.».

18) Το άρθρο 20 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 20

Συντονισμός της στρατηγικής της Ένωσης κατά της εμπορίας ανθρώπων

1. Για να συμβάλουν στη συντονισμένη και ενοποιημένη στρατηγική της Ένωσης κατά της εμπορίας ανθρώπων, τα κράτη μέλη διευκολύνουν τα καθήκοντα του Συντονιστή Δράσης της ΕΕ κατά της Εμπορίας Ανθρώπων (ΣΔΕΑ της ΕΕ). Ειδικότερα, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στον ΣΔΕΑ της ΕΕ τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 19.

2. Για να εξασφαλιστεί η συνεκτική και ολοκληρωμένη προσέγγιση, ο ΣΔΕΑ της ΕΕ εξασφαλίζει τον συντονισμό με τους εθνικούς συντονιστές δράσης κατά της εμπορίας ανθρώπων ή τους ισοδύναμους μηχανισμούς, τους ανεξάρτητους φορείς, τους οργανισμούς της Ένωσης και τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν, μεταξύ άλλων για τους σκοπούς της συμβολής του ΣΔΕΑ της ΕΕ στην εκπόνηση έκθεσης από την Επιτροπή κάθε δύο έτη σχετικά με την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στην καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων.».

19) Στο άρθρο 23, προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος:

«3. Η Επιτροπή έως τις 15 Ιουλίου 2030 υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση στην οποία αξιολογείται το κατά πόσον τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία, καθώς και ο αντίκτυπος των εν λόγω μέτρων.».

Άρθρο 2

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 15 Ιουλίου 2026. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν παραπομπή στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την παραπομπή αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της παραπομπής αυτής καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 3

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη σύμφωνα με τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες, 13 Ιουνίου 2024.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Η Πρόεδρος	*Η Πρόεδρος*
R. METSOLA	H. LAHBIB